

Datum van inontvangstneming : 20/02/2019

Zaak C-15/19

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

10 januari 2019

Verwijzende rechter:

Corte suprema di cassazione (Italië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

18 december 2018

Verzoekende partij:

A.m.a. - Azienda Municipale Ambiente SpA

Verwerende partij:

Consorzio Laziale Rifiuti – Co.La.Ri.

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Beroep tot nietigverklaring van een vonnis tot bevestiging van een arbitraal vonnis waarbij is geoordeeld dat de meerkosten die de exploitant van een stortplaats moet dragen als gevolg van de later opgekomen wettelijke verplichting om de stortplaats na sluiting ervan gedurende een langere periode te beheren (nazorg) dan contractueel was vastgesteld, aan die exploitant moeten worden vergoed

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Uitlegging krachtens artikel 267 VWEU van de artikelen 10 en 14 van richtlijn 1999/31/EG

Prejudiciële vragen

1) Is de uitlegging door de Corte d'appello, die de artikelen 15 en 17 van decreto legislativo 36/2003, waarbij de artikelen 10 en 14 van richtlijn

1999/31/EG in nationaal recht zijn omgezet, met terugwerkende kracht heeft willen toepassen, met als gevolg dat reeds bestaande stortplaatsen die al over een vergunning beschikken onvoorwaardelijk onderworpen worden aan de daarbij opgelegde verplichtingen, met name voor zover daarbij is vastgesteld dat de nazorg wordt verlengd van 10 jaar tot 30 jaar na de sluiting ervan, verenigbaar met die bepalingen [van Unierecht]?

2) Is inzonderheid de uitlegging door de Corte d'appello, die de artikelen 15 en 17 van decreto legislativo 36/2003 heeft willen toepassen op reeds bestaande stortplaatsen die al over een vergunning beschikken, verenigbaar met de artikelen 10 en 14 van richtlijn 1999/31/EG, waarbij de lidstaten zijn uitgenodigd om respectievelijk „maatregelen [te treffen] om ervoor te zorgen dat alle kosten voor de inrichting en exploitatie van een stortplaats, voor zover mogelijk met inbegrip van de in artikel 8, onder a), iv), bedoelde kosten voor het stellen van de financiële zekerheid of het equivalent daarvan, alsmede de geraamde kosten voor het sluiten en de nazorg van de stortplaats voor een periode van ten minste 30 jaar worden gedekt door de prijs die door de exploitant moet worden aangerekend voor het storten van alle afvalsoorten op die stortplaats” en „maatregelen [te treffen] om ervoor te zorgen dat de exploitatie van stortplaatsen waarvoor een vergunning is verleend of die op het tijdstip van de omzetting van deze richtlijn in nationaal recht reeds in gebruik zijn, [...] wordt voortgezet”, hoewel artikel 17 bij wijze van uitvoeringsmaatregel van de aldus opgelegde verplichtingen, ook met betrekking tot deze stortplaatsen, enkel voorziet in een overgangperiode en geen enkele maatregel bevat om de financiële impact van de verlenging voor de „houder” in te dammen?

3) Is de uitlegging door de Corte d'appello, die de artikelen 15 en 17 van decreto legislativo 36/2003 heeft willen toepassen op reeds bestaande stortplaatsen die al over een exploitatievergunning beschikken, verenigbaar met de artikelen 10 en 14 van richtlijn 1999/31/EG, ook met betrekking tot de financiële lasten die voortvloeien uit de aldus opgelegde verplichtingen en inzonderheid uit de verlenging van de nazorg van 10 tot 30 jaar na de sluiting ervan, zodat deze op de „houder” drukken en zodoende de wijziging van de tarieven ten nadele van de houder in de overeenkomsten waarbij de verwerking is geregeld, wordt gelegitimeerd?

4) Is, tot slot, de uitlegging door de Corte d'appello, die de artikelen 15 en 17 van decreto legislativo 36/2003 heeft willen toepassen op reeds bestaande stortplaatsen die al over een exploitatievergunning beschikken, verenigbaar met de artikelen 10 en 14 van richtlijn 1999/31/EG, ook met betrekking tot de financiële lasten die voortvloeien uit de aldus opgelegde verplichtingen en inzonderheid uit de verlenging van de nazorg van 10 tot 30 jaar na de sluiting ervan, en vaststelt dat voor de bepaling van die lasten niet alleen afval in aanmerking moet worden genomen dat na inwerkingtreding van de uitvoeringsbepalingen wordt gestort, maar ook afval dat voor die datum is gestort?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1991 betreffende het storten van afvalstoffen, artikel 10: „De lidstaten treffen maatregelen om ervoor te zorgen dat alle kosten voor de inrichting en exploitatie van een stortplaats, voor zover mogelijk met inbegrip van de in artikel 8, onder a), iv), bedoelde kosten voor het stellen van de financiële zekerheid of het equivalent daarvan, alsmede de geraamde kosten voor het sluiten en de nazorg van de stortplaats voor een periode van ten minste 30 jaar worden gedekt door de prijs die door de exploitant moet worden aangerekend voor het storten van alle afvalsoorten op die stortplaats [...]”, en artikel 14: „De lidstaten treffen maatregelen om ervoor te zorgen dat de exploitatie van stortplaatsen waarvoor een vergunning is verleend of die op het tijdstip van de omzetting van deze richtlijn in nationaal recht reeds in gebruik zijn, [...] wordt voortgezet”; overwegingen 3, 6, 10, 11 en 25: „Overwegende dat stortplaatsen die werden gesloten vóór de omzettingsdatum van de richtlijn, niet mogen worden onderworpen aan de bepalingen betreffende de sluitingsprocedure”.

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Decreto legislativo (wetsdecreet; hierna: „d.lgs.”) nr. 36 van 13 januari 2003 ter omzetting van richtlijn 1999/31/EG betreffende het storten van afvalstoffen (GU nr. 59 van 12 maart 2003, gewoon supplement nr. 40), artikel 15: „1. De prijs voor het storten van afval dekt de kosten voor de inrichting en de exploitatie van de stortplaats, de kosten voor het stellen van de financiële zekerheid en de geraamde kosten van de sluiting, alsook de kosten voor de nazorg van de stortplaats voor een periode gelijk aan de in artikel 10, lid 1, onder i), genoemde periode”; en artikel 17: „*Overgangs- en slotbepalingen* [...] 3. Binnen zes maanden na inwerkingtreding van dit decreto legislativo dient de houder van de in lid 1 bedoelde vergunning of de exploitant van de stortplaats, op volmacht van de vergunninghouder, bij de bevoegde autoriteit een plan in voor de aanpassing van de stortplaats aan de bepalingen van dit decreto legislativo, met inbegrip van de in artikel 14 bedoelde financiële zekerheden.”

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Op 26 januari 1996 hebben Azienda Municipale Ambiente spa (AMA) en Consorzio Laziale Rifiuti (Co.La.Ri.) een overeenkomst gesloten voor een „overheidsopdracht voor diensten”.
- 2 Bij arbitraal vonnis van 8 februari 2012 is AMA veroordeeld tot terugbetaling aan Co.La.Ri. van de meerkosten die zijn opgekomen door inzonderheid de verwerking van afvalstoffen ook op feestdagen, de toename van het aantal nachtelijke afvalophaaluren en – vooral – de verlenging van de nazorg van de stortplaats van Malagrotta na de sluiting ervan.

- 3 Meer bepaald heeft het scheidsgerecht AMA op die laatste grond veroordeeld tot betaling aan Co.La.Ri. van een bedrag van 76 391 533,29 EUR bij wijze van aanpassing van de oorspronkelijke prijs voor de dienst op de grond dat de regeling op dit gebied (richtlijn 1993/31 en d.lgs. 36/2003) de periode van nazorg na de sluiting van de stortplaats van Malagrotta tot ten minste 30 jaar zou verlengen, terwijl in de overeenkomst een periode van 10 jaar was voorzien.
- 4 Het arbitraal vonnis is bevestigd door de Corte d'appello di Roma (normaliter rechter in tweede aanleg Rome, Italië) bij vonnis van 22 april 2014.
- 5 Tegen dit vonnis heeft AMA beroep in cassatie ingesteld bij de Corte di cassazione (hoogste rechter in burgerlijke en strafzaken, Italië) en daarbij zes middelen aangevoerd. Enkel in het laatste (ontvankelijk verklaarde) middel wordt een vraag van Unierecht opgeworpen.

Voornaamste argumenten van de verzoekende partij in het hoofdgeding

- 6 AMA klaagt dat de regeling waarbij richtlijn 1999/31 is omgezet, door de Corte d'appello aldus is uitgelegd dat de verlenging van de nazorg na de sluiting en de daaraan verbonden kosten ook betrekking hebben op al in gebruik zijnde stortplaatsen en reeds gestorte afvalstoffen. De toepassing van de artikelen 15 en 17 van d.lgs. 36/2003 ook op reeds bestaande situaties is in strijd met het vertrouwensbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel en het verbod van terugwerkende kracht, evenals met het redelijkheidsbeginsel, aangezien AMA in de loop der jaren al bedragen heeft gestort aan Co.La.Ri. die ruim boven de door haar gestelde meerkosten uitstijgen en een bevestiging van de veroordeling de financiële stabiliteit van AMA zou ondergraven.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzingsbeslissing

- 7 Vastgesteld moet worden of de verplichting van nazorg na de sluiting van een stortplaats voor een periode van ten minste 30 jaar, die is ingevoerd bij artikel 10 van richtlijn 1999/31 en bij de parallelle bepaling van artikel 15 van d.lgs. 36/2003, inderdaad geldt voor de stortplaats van Malagrotta en, zo ja, hoe AMA moet omgaan met de nieuwe kosten die door deze verlenging zijn veroorzaakt.
- 8 De Corte d'appello is, uitgaande van de inhoud van deze bepalingen en van artikel 14 van richtlijn 1999/31 (en het parallelle artikel 17 van d.lgs. 36/2003) en overweging 25 van deze richtlijn, tot de overtuiging gekomen dat in de richtlijn en d.lgs. 36/2003 algemene beginselen zijn neergelegd die ook gelden voor alle stortplaatsen die al in gebruik waren op de datum van inwerkingtreding van ten minste het decreto legislativo waarbij de richtlijn is omgezet, met betrekking tot zowel de verplichting van een nazorgperiode van ten minste 30 jaar na sluiting als de lasten die voortvloeien uit de aanpassing van de tarieven als gevolg van deze verlenging voor de nog te storten en al gestorte afvalstoffen.

- 9 De verwijzende rechter twijfelt niettemin of toepassing met terugwerkende kracht van de artikelen 15 en 17 van d.lgs. 36/2003 volledig strookt met de inhoud van richtlijn 1999/31, hoewel artikel 17 de uitvoeringsmaatregelen beperkt tot een overgangsperiode en de financiële impact van de verlenging voor de „houder” niet nader omschreven wordt.
- 10 Hij verzoekt het Hof derhalve krachtens artikel 267 VWEU om een prejudiciële beslissing over de vraag of de aangehaalde bepalingen van richtlijn 1999/31 in de weg staan aan de nationale uitvoeringsregeling zoals deze door de Corte d'appello is uitgelegd en toegepast.